

ERITYINEN KUNTAJAKOSELVITYS OHJAUSRYHMÄ

Muistio 4 /2026

Aika Keskiviikko 14.10.2026 klo 17.00 - 19.40

Paikka Alavus Fasadi, Taitotie 1, 4 krs

Läsnä

Alavuden kaupunki:

Maria Keto, kaupunginhallituksen puheenjohtaja, ohjausryhmän pj.

Toni Juurakko, valtuuston puheenjohtaja

Jari Kortesmäki, valtuuston 1. vpj.

Petri Juurakko, valtuuston 2. vpj.

Lasse Anttila, kaupunginhallituksen 1. vpj.

Marko Vainionpää, kaupunginhallituksen 2. vpj.

Jarmo Linna, kaupunginhallituksen 3. vpj.

~~Niina Isokytö~~, henkilöstön edustaja, poissa

Päivi Mattinen, henkilöstön edustaja

Timo Saari, vs. kaupunginjohtaja, (läsnäolo-, esittely- ja puheoikeus)

Sari Helander, ohjausryhmän sihteeri

Ähtärin kaupunki:

Sirpa Leinonen, valtuuston puheenjohtaja, ohjausryhmän vpj.

Irma Kuoppala, kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Matti Takamäki, valtuuston 1. vpj.

Anu Huhtinen, valtuuston 2. vpj.

Niina Ylinen, kaupunginhallituksen 1. vpj.

Esa Eloranta, kaupunginhallituksen 2. vpj.

Asko Niinimäki, kaupunginhallituksen jäsen

Merja Keski-Ikkala, henkilöstön edustaja

Perttu Sonninen, kaupunginjohtaja (läsnäolo-, esittely- ja puheoikeus)

Muut osallistujat Eero Laesterä, kuntajakoselvittäjä

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Maria Keto toivotti läsnäolijat tervetulleiksi ja avasi kokouksen.

2. Keskustelu tilanteesta, pelisäännöistä ja valmisteluprosessista

Merkittiin tiedoksi ja huomioitavaksi

- Kuntajakoselvittäjä Eero Laesterän yhteenveto: kuntien verot, velka ja rahavarat, palvelurakenteiden kustannusten erot ja painelaskelman muutos, jossa on huomioitu uusi veroennuste syyskuussa 2026.

Päätös:

Kuntajakoselvittäjä, ohjausryhmän yksimielisesti kannattamana päätti, että **neuvoa-antavaa kansanäänestystä kuntaliitoksesta ei ole tarpeen järjestää**. Molempien kuntien valtuustot ovat lausunnoissaan yksimielisesti vastustaneet kuntaliitosta.

3. Palvelurakennesuunnitelman liite: Näitä asioita nostetaan esille yhdistymishallituksen valmisteluun

Erityisen kuntajakoselvityksen johtoryhmän puheenjohtaja Timo Saari esitteli palvelurakennesuunnitelmaluonnosta, palveluiden järjestämiseen liittyviä keskeisiä kysymyksiä ja mahdollisia nostoja yhdistymissopimukseen ja yhdistymishallituksen valmisteluun.

Tarkastelussa olivat muun muassa palveluiden järjestämisen strategiset linjaukset, henkilöstö, hallinto, kiinteistöt, konsernirakenne ja talous.

Palvelurakennesuunnitelman tavoitteena on tunnistaa keinoja, joilla palvelut voidaan turvata pitkällä aikavälillä samalla kun vastataan väestökehityksen, henkilöstön saatavuuden ja kuntatalouden asettamiin haasteisiin.

Ohjausryhmän evästys jatkovalmisteluun:

- Kyseessä on alustava valmisteluaineisto. Monet palveluihin liittyvät asiat tulevat mahdollisen kuntaliitoksen toteutuessa päätettäväksi myöhemmin. Tarkat luvut on tarkoituksenmukaista jättää pois suunnitelmasta.
- Sopeutus vaatii toteutuakseen usean vuoden siirtymäajan ja kovaa poliittista itsekuria.
- Tavoite henkilöstövähennyksistä ei ole realistinen, esim. 40 % määräraikaisten työ-/ virkasuhteiden vähentäminen. Henkilöstön sopeuttamistoimia on jo sisällynyt molempien kuntien talouden sopeuttamisohjelmiin.
- Lukiokoulutusta käsitellään sen taloudellisen merkityksen vuoksi ohjausryhmässä 20.10.2026 omana kokonaisuutena.

- Vesihuolto ja energiatuotanto käsitellään sen taloudellisen merkityksen vuoksi ohjausryhmässä 20.10.2026 omana kokonaisuutena.
 - Huomioitavaksi kuntien poikkeavat järjestämistavat mm.:
 - esiopetus; varhaiskasvatuksessa päiväkodissa vai opetuksessa koulussa.
 - ICT palvelut; kokonaisulkoistus pääajatuksena
 - katujen ja teiden kunnossapito; kriteerit
 - elinvoima, yrityspalvelut, matkailu ja hankkeet; yhtiöiden yhdistäminen, nimi
 - puhtaanapidon palvelut; pinta-alat, henkilöstömäärät
 - työllisyyspalvelut; Alavuden A-Pesti Oy:n toiminta kannatettavaa
 - Investoinneista laaditaan seuraavaan ohjausryhmän kokoukseen yhteenveto, joka on kuntia sitova (kuntajakoselvittäjän ohjeistus).

Päätös:

Palvelurakennesuunnitelma lähtee seuraavaksi kuntien johtoryhmien käsiteltäväksi edellä mainituilla ohjausryhmän evästyksillä.

Johtoryhmälle voi antaa myöhemminkin palautetta ja lisäevästyä jatkovalmisteluun.

4. Sopimusluonnoksen kommentointi

Kuntajakoselvittäjä Eero Laesterä esitteli kuntapoliitikkojen valmistelemaa yhdistymissopimusluonnosta.

Todettiin, että tässä vaiheessa on vielä useita keskeneräisiä asioita eikä yhteistä näkemystä ole esimerkiksi seuraavissa asioissa:

Uuden kunnan nimi

Yhdistymissopimusluonnoksessa pohjaesityksenä on seuraava:

Yhdistyneen kunnan nimi on Alavuden kaupunki. Sopimusajan käytetään rinnakkain Alavuden ja Ähtärin vaakunoita. Sopimuksen päätyttyä käytetään Alavuden vaakunaa.

Alavuden edustajat: Alavus

Perustelu: Yleisin tapa on, että pienempi liittyy suurempaan ja suuremman nimi tulee uuden kunnan nimeksi. Alavuden kaupunki on määrätty kuntajakoselvitykseen vastoin valtuuston tahtoa Ähtärin kaupungin erityisen vaikean taloudellisen aseman vuoksi.

Keskeinen vaikutus: Pienempi kunta eli Ähtärin kaupunki liittyisi suurempaan eli Alavuden kaupunkiin. Alavus olisi vastaanottavana kuntana. Hallinnollisesti yleensä yksinkertaisin. Järjestelmien ja sääntöjen pohjana voidaan käyttää Alavuden nykyisiä ratkaisuja. Symbolinen tasapuolisuus on heikompi.

Ähtärin edustajat: Alavus-Ähtäri

Perustelu: Kaupungin nimi kertoo isommasta kokonaisuudesta ja on viesti uudelle kaupungille. Ähtäri-brändin hyödyntäminen.

Keskeinen vaikutus: Liitettävät kunnat Alavuden kaupunki ja Ähtärin kaupunki lakkaisivat ja tilalle perustettaisiin uusi kunta Alavus-Ähtäri. Symbolisesti tasapuolisin. Kaikki säännöt, tunnukset ja rakenteet valmistellaan uuden kunnan lähtökohdista. Kustannuksiltaan kallein.

Merkittiin, että puheenjohtaja tiedusteli kaikilta edustajilta kantaa uuden kunnan nimestä. Alavuden edustajat olivat yksimielisiä Alavus-nimestä. Ähtärin edustajat puolestaan olivat yksimielisiä Alavus-Ähtäri nimestä.

Päätös:

Puheenjohtaja totesi, että uuden kunnan nimestä ei päästä yksimielisyyteen.

Ohjausryhmän jäsenten kannat tuotiin esiin ja saatettiin neuvoa antavaksi tiedoksi kuntajakoselvittäjälle.

Uuden kunnan vaakuna

Alavuden edustajat: Sopimusajan käytetään rinnakkain Alavuden ja Ähtärin vaakunoita. Sopimuksen päätyttyä käytetään Alavuden vaakunaa.

Ähtärin edustajat: Vaakuna ei ole kynnyskysymys Ähtärielle, mutta jos kunnan nimi ei ole Alavus-Ähtäri käytetään Ähtärin vaakunaa.

Päätös:

Ohjausryhmän jäsenten kannat tuotiin esiin ja saatettiin neuvoa antavaksi tiedoksi kuntajakoselvittäjälle.

Yhdistymishallitus

Alavuden edustajat:

Yhdistymishallitukseen valitaan kymmenen Alavuden kaupunginhallituksen jäsentä ja neljä Ähtärin kaupunginhallituksen jäsentä.

Ähtärin edustajat:

Yhdistymishallitukseen valitaan seitsemän Alavuden kaupunginhallituksen jäsentä ja neljä Ähtärin kaupunginhallituksen jäsentä.

Merkittiin, että Alavus on alkuperäisen esityksen kannalla, mutta oli valmis muuttamaan kantaa Ähtärin esityksen mukaisesti.

Päätös:

Yhdistymishallituksen kooksi päätettiin 11 jäsentä:

Alavus 7 jäsentä ja Ähtäri 4 jäsentä, Alavus hyväksyi tämän keskustelun päätteeksi. Yhdistymishallituksen puheenjohtaja on Alavudelta. Päätös tämän mukainen.

Yhdistetyn valtuuston puheenjohtaja 1.1.2028-1.6.2029

Alavuden edustajat:

Alavuden nykyinen valtuuston puheenjohtaja toimii uuden kunnan valtuuston puheenjohtajana.

Perustelu: Kunnan ylimmän toimielimen puheenjohtajuus kuuluu suuremmalle kaupungille. Asiasta sovittiin alustavissa keskusteluissa ohjausryhmän kokouksessa 21.9.2026.

Ähtärin edustajat:

Ähtärin nykyinen valtuuston puheenjohtaja toimii uuden kunnan valtuuston puheenjohtajana.

Perustelu: Puheenjohtajuuksia myös Ähtärille.

Päätös:

Asian käsittelyä jatketaan seuraavassa ohjausryhmässä.

Lautakuntien puheenjohtajuudet 1.1.2028-1.6.2029

Alavuden edustajat:

Lautakuntien puheenjohtajuudet kuuluvat Alavudelle.

Perustelu: Puheenjohtajuudet kuuluvat suurimmalle ja pakkoliitokseen määrätylle kunnalle.

Sivistyspalvelut ovat kaupunkien suurin toimiala (yli 50 %).

Ähtärin edustajat:

Sivistyslautakunnan puheenjohtajuus Ähtärille.

Perustelu: Puheenjohtajuuksia myös Ähtärille.

Päätös:

Merkittiin, että Alavus on alkuperäisen esityksen kannalla, mutta oli valmis muuttamaan kantaa siten, että Ähtäri saa elinvoimalautakunnan puheenjohtajuuden.

Asian käsittelyä jatketaan seuraavassa ohjausryhmässä.

Vaikuttamistoimielimet (ikäihmisten neuvosto, vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto)

Merkittiin tiedoksi Ähtärin vammaisneuvoston lausunto.

Neuvostot toimivat erillään 1,5 vuotta, jonka jälkeen neuvostojen yhdistymistä harkitaan uudestaan.

Alavuden edustajat ja kuntajakoselvittäjä korostivat, että vaikka kuntaliitos muuttaa hallinnollisia kuntarajoja, asukkaiden paikallista kulttuuri-identiteettiä se ei muuttaisi ja Ähtäri säilyisi kuntaliitoksesta huolimatta kotiseutuna.

Merkittiin, että yhdistymissopimusluonnoksen käsittelyä jatketaan seuraavassa ohjausryhmän kokouksessa.

5. Kokouksen päätös

Päätettiin järjestää tiedotustilaisuus ohjausryhmän työn etenemisestä.

Seuraava ohjausryhmän kokous pidetään 20.10.2026.

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen klo 19.40.

ERITYINEN KUNTAJAKOSELVITYS OHJAUSRYHMÄ

Muistio 4 /2026

Muistion vakuudeksi

Maria Keto

Ohjausryhmän puheenjohtaja

Eero Laesterä

Kuntajakoselvittäjä

Liite: Ohjausryhmä III, kuntajakoselvittäjä

Tausta-aineisto:

Yhdistymissopimus, poliittisen keskustelun ja valmistelun työversio 10.10.2026

Ähtärin ja Alavuden palvelurakenteen yhdistäminen, luonnos 10.10.2026